

Identifying Effective Components in the Jihadi Lifestyle of Islamic Azad University Educational Administrators: A Qualitative Approach

ARTICLE INFO

Article Type

Analytical Review

Authors

Leila Faraghat¹,

Mahtab Salimi^{2*}

Ramadan Jahanian³

How to cite this article

Faraghat L, Salimi M, Jahanian R, Identifying Effective Components in the Jihadi Lifestyle of Islamic Azad University Educational Administrators: A Qualitative Approach, *Journal of Islamic Life Style Centeredon Health*, 2021;5:115-124.

1. PhD Student in Educational Management, Faculty of Psychology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Educational Management, Faculty of Psychology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran (Corresponding author).

3. Associate Professor, Department of Educational Management, Faculty of Psychology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email: salimi_331@yahoo.com

Article History

Received: 2021/04/06

Accepted: 2021/05/30

ABSTRACT

Purpose: The aim of this study is to design a jihadi lifestyle model of educational administrators of Islamic Azad University.

Materials and Methods: In terms of research philosophy, the present study is a qualitative research with inductive approach. Sampling in this research is theoretical sampling. In the present study, fifteen sources (interviewees) were examined and analyzed. The data analysis process was structural and the data were analyzed in three stages of coding, open, axial and selected. Data collection and analysis, and class formation And the categories and their naming were done in several stages.

Findings: The research findings indicate that the jihadi lifestyle of educational managers has the main dimensions of educational and research activities, religious and political activities, physical and environmental health, social and psychological health, knowledge-based, province-centered, self-sacrificing and simple biological Which themselves are divided into subcategories.

Conclusion: According to the results obtained from prioritizing the dimensions of the model, it was found that devotional and political activities, central province and hostility, and human relations and the spirit of self-sacrifice are the first priority. Also, social and psychological health, physical and environmental health, contentment and biological simplicity are in the second priority, and finally, educational and research activities and knowledge-based are in the third priority.

Keywords: Lifestyle, Jihadi life, Jihadi Management, Pivotal Province

شناسایی مؤلفه‌های اثرگذار در سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی: رویکردی کیفی

لیلا فراغت^۱

دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشکده روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

مهتاب سلیمی^{۲*}

استادیار، گروه مدیریت آموزشی، دانشکده روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران (نویسنده مسئول).

رمضان جهانیان^۳

دانشیار، گروه مدیریت آموزشی، دانشکده روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر طراحی الگوی سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی می‌باشد.

مواد و روش‌ها: تحقیق حاضر از نظر فلسفه ی پژوهش، پژوهشی کیفی با رویکرد استقراتی بوده، نمونه گیری در این پژوهش، نمونه گیری نظری است. در پژوهش حاضر پانزده منبع (مصاحبه شونده) مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند. فرایند تحلیل داده ها ساختاری بود و داده ها در سه مرحله کد گذاری، باز، محوری و منتخب تحلیل شدند. گردآوری و تجزیه و تحلیل داده ها، و تشکیل طبقات و مقوله ها و نیز نام گذاری آن ها طی چند مرحله انجام یافت. **یافته ها:** یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی دارای ابعاد اصلی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی، فعالیت‌های عبادی و سیاسی، سلامت جسمانی و محیطی، سلامت اجتماع و روانشناختی، دانش محوری، ولایت محوری، روحیه ایثارگری و ساده زیستی می‌باشد که خود به مقوله‌های فرعی تقسیم می‌شوند.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج به دست آمده از اولویت بندی ابعاد مدل معلوم شد فعالیت‌های عبادی و سیاسی، ولایت محوری و دشمن شناسی و روابط انسانی و روحیه ایثارگری در اولویت اول قرار دارند. همچنین سلامت اجتماع و روانشناختی، سلامت جسمانی و محیطی و قناعت و ساده زیستی در اولویت دوم قرار دارند و در نهایت فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی و دانش محوری در اولویت سوم قرار دارند.

کلیدواژه‌ها: سبک زندگی، زندگی جهادی، مدیریت جهادی، ولایت محوری

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۱/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۳/۰۹

*نویسنده مسئول: salimi_331@yahoo.com

مقدمه

"سبک زندگی" عنوانی است که در علوم انسانی در سطح بین المللی شناخته شده و از زوایای متعددی به آن نگاه می‌شود. پژوهش‌های مربوط به سبک زندگی اختصاص به روان شناسی ندارد و در علوم پزشکی جامعه شناسی، فلسفه، علوم تربیتی و... نیز به سبک زندگی پرداخته می‌شود. به طور کلی جامعه شناسان سبک زندگی را شیوه یا الگوهای زندگی روزمره می‌دانند که نه تنها شامل الگوهای مطلوب فردی، بلکه شامل تمام عادات و روشهایی که فرد یا اعضای یک گروه به آنها خو کرده‌اند یا عملاً با آنها سر و کار دارند نیز می‌باشد. سبک زندگی تمام مواردی چون الگوهای روابط اجتماعی، سرگرمی، نحوه مصرف و چگونگی رسیدن به اهداف را در بر می‌گیرد و نگرشها، ارزشها و جهان بینی فرد و گروه وابسته به آن را منعکس می‌کند.

از منظر دینی سبک زندگی هر فرد یا جامعه متأثر از نوع باورها (جهان بینی) و ارزشهای (ایدئولوژی) حاکم بر آن فرد و جامعه است. جهان بینی مادی و ارزش‌های لذت‌گرایانه و سودمحورانه طبیعتاً سبک زندگی خاصی را پدید می‌آورند. همانطور که جهان بینی الهی و ارزشهای کمال‌گرایانه و سعادت‌محورانه سبک خاصی از زندگی را شکل می‌دهند. بنابراین دین در گام نخست با ارائه جهان بینی و ایدئولوژی ویژه‌ای زیربنای شکل دهی به سبک زندگی را می‌سازد و در مرحله بعد با ارائه آداب و دستورالعمل‌های اخلاقی، حقوقی و فقهی برای همه ابعاد زندگی انسان، مصداق عینی سبک زندگی را رقم می‌زند. (۱). مدیریت عبارت از علم و هنر هماهنگ کردن، رهبری و کنترل فعالیت‌های دسته جمعی به منظور رسیدن به هدف مطلوب با حداکثر کارایی است. (۲) مکاتب مختلف بر اساس باورهای بنیادین و چگونگی شناخت خود از انسان طرح‌های گوناگونی از مدیریت را ارائه نمودند. (۳) برخی بر پایه "مدل انسان اقتصادی" انسان را صرفاً به شکل یک ماشین می‌نگرد که تنها با مسائل مادی می‌توان در او ایجاد انگیزه نمود.

مدیریت جهادی شیوه مدیریت بر خاسته از مدیریت اسلامی و بر مبنای حق و عدل است. در این شیوه مدیریت، اجر معنوی قبل از پاداش دنیوی مدنظر بوده و تعهد از محوری ترین مولفه های آن است (۴). افزایش کارآمدی حکومت دینی و نظام اسلامی در اداره جامعه، ارتقاء ضریب امنیت ملی از طریق کسب رضایتمندی مردم، تولید قدرت نرم در ابعاد مختلف و خنثی سازی تهدیدات نرم، شکوفاسازی خلاقیت های فردی و نوآوری، به فعلیت رساندن ظرفیت های نهفته و نقش آفرینی بیش از پیش مردم در فرآیند پیشرفت و توسعه مهمترین اهداف مدیریت جهادی است (۵).

نظر به اینکه انقلاب اسلامی ایران به واسطه ماهیت فرهنگی خود و به دلیل گام برداشتن در مسیر تاسیس نظام و کسب موفقیت در ابعاد فردی، داخلی، منطقه ای و جهانی، دارای حدود و بقای تمدنی است (۶) و از آنجا که هرگونه حرکت و پیشرفتی به اتخاذ رویکرد جهادی در امر مدیریت بستگی دارد، لذا پژوهش حاضر

¹ Life style

قرار گیرد. مدیران باید با توکل بر خدا، اسبب شناسی مشکلات و پرهیز از اختلاف و دو قطبی در راستای مردمی کردن اقتصاد و فرهنگ و آموزش کشور گام بردارند و در این مسیر فرمایشات رهبر معظم انقلاب را سر لوحه خود قرار دهند.

حال با توجه به مطالب عنوان شده سؤال اصلی تحقیق حاضر، این است که الگو و مدل مناسب سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی چیست؟

به منظور پاسخگویی به این سوال و در جهت کشف مفاهیم و مقوله‌های مدل، سوالات فرعی پژوهش به این صورت می‌باشد: ابعاد و مؤلفه‌های سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی کدامند؟

مواد و روش ها

تحقیق حاضر از نظر فلسفه ی پژوهش، پژوهشی کیفی با رویکرد استقرائی بوده و از نظر جهت گیری، چون به دنبال شناسایی و تبیین ابعاد مدیریت جهادی می باشد، پژوهشی بنیادی محسوب می شود. از آنجا که درک عمیقی از موضوع وجود ندارد، به لحاظ ماهیت، پژوهشی اکتشافی است. از آنجا که پژوهش حاضر بر شکل دهی چارچوب مفهومی یا تدوین تئوری تأکید و نیاز به بهره می برد « نظریه داده بنیاد » آشکارسازی دانش ضمنی خبرگان در این حوزه دارد، از استراتژی همچنین برای جمع آوری داده ها از نوعی نمونه گیری هدفمند استفاده می کند و خبرگان مصاحبه شونده، منابع تحقیق می‌باشند.

روش نظریه داده بنیاد، شیوه ای از پژوهش کیفی است که در آن، با استفاده از دسته ای از داده ها، نظریه ای تکوین می یابد. ایده اصلی این راهبرد آن است که نظریه پردازی از داده های در دسترس ناشی نمی شود بلکه بر اساس داده های حاصل از مشارکت کنندگان که فرآیند مورد پژوهش را تجربه کرده اند، ایجاد یا مفهوم سازی می‌شود.

سه عنصر مفاهیم^۱، مقوله ها^۲ و قضیه ها^۳ ارکان اصلی این استراتژی هستند. در پی جمع آوری و تحلیل داده ها، مفاهیم و از کنار هم قرار گرفتن چند مفهوم، مقوله شکل گرفته و در نهایت با بیان روابط تعمیم یافته بین یک مقوله و مفاهیم آن و بین مقوله‌های معین و سپس طبقه بندی روابط این عناصر در بستر و فرآیند آن پدیده، مدل مفهومی تبیین کننده پدیده آشکار می شود. (۹)، (۱۰).

نظریه پردازی داده بنیاد در نمونه برداری هدفمند افراد، برای مصاحبه یا مشاهده، از نگرشی منحصر به فرد حمایت می کند که آن را از دیگر رهیافت‌های کمی و کیفی به جمع آوری داده‌ها متمایز می سازد. از سویی برخلاف نمونه برداری انجام شده در بررسی‌های کمی، نمونه برداری نظری نمی تواند قبل از شروع مطالعه و نظریه داده بنیاد، برنامه ریزی شود و تصمیمات خاص نمونه برداری در خلال فرآیند پژوهش شکل می‌گیرند.

بر آن است تا نقش مدیریت جهادی را در تحقق فرهنگ و تمدن اسلامی مورد بررسی قرار دهد. برای شناسایی نقش مدیریت جهادی در تحقق فرهنگ و تمدن اسلامی ابتدا مبانی نظری بیان و سپس مروری بر پیشینه تحقیق خواهد شد. در ادامه روش پژوهش و یافته های بدست آمده نتایج حاصل از آن ارائه خواهد گردید. سبک زندگی در حوزه مطالعات فرهنگی به مجموعه رفتارها و الگوهای کنشی هر فرد که معطوف به ابعاد هنجاری و معنایی زندگی اجتماعی باشد، اطلاق می‌شود و نشان‌دهنده کم و کیف نظام باورها و کنش‌های فرد است. در واقع با به کارگیری مفهوم سبک زندگی و تعمیق درباره آن می‌توان از هنجارهای پنهان که در اذهان، باورها، شخصیت، خلق و خو و رفتارهای مردم یک جامعه قابل مشاهده است سر درآورد و از جهت گیری‌ها و الگوهای موجود یا در حال شکل گیری ایرانیان به نحو واقع بینانه‌ای تفسیر به دست آورد (۷).

یکی از سازمانهای مهم و مؤثر در جهان امروز سازمانهای آموزشی هستند. این سازمان ها تأثیر بس شگرفی در آینده اجتماع ایفا می نمایند. سازمان‌هایی که الگوی کلیه نهادها و مؤسسات و سازمانهای رسمی جامعه می‌باشند. موضوع اصلی و محور اساسی این سازمانها انسان است و مهمترین و دشوارترین مسأله مرتبط با انسان، تعلیم و تربیت اوست. از آنجا که مدیران سازمانها الگوی رفتاری و اخلاقی کارکنان آن سازمان بوده و نوع سبک زندگی آنان نیز مورد توجه کارکنان می باشد لذا انتخاب نوع سبک زندگی آنان از اهمیت بسیاری برخوردار است هر چه مدیران دانشگاهها از خصوصیات منفی شامل عدم انعطاف پذیری، تاب آوری و کار آمدی و شادکامی برخوردار باشند کارکنان و اعضای هیات علمی نیز بطوری درگیر این خصوصیات مدیران قرار می گیرند. از آنجا که هر یک از موارد فوق نیز جزیی از سبک زندگی می باشند لذا اهمیت آن در رفتار مدیران بسیار مهم بوده و انگیزه کاری مدیران - انتخاب سبک زندگی مناسب و متعارف در یک جامعه نیز می تواند میزان خشنودی و رضایت از زندگی کارکنان و اعضای هیات علمی دانشگاهها را افزایش می دهد و میزان انعطاف پذیری آنان را در رفتار و نوع برخورد سازمان افزایش دهد.

بی شک بخش مهمی از موفقیت و تعالی سازمان ها، نتیجه اثر بخشی و اقدامات مناسب روسای آنان است. رهبران و روسای دانشگاهی برای تعالی سازمان خود علاوه بر علاقمند بودن به کار خود و عشق ورزیدن به عوامل زیردست خود باید از سبک رهبری اثربخش در راستای تعالی آن برخوردار باشند؛ زیرا تعالی بخش های ذی ربط و کسب موفقیت آنان در سطح داخلی و بین المللی باعث پرورش روحیه وطن پرستی و غرور ملی در سطح جامعه می شود و تأثیر قابل ملاحظه ای بر استادان، کارکنان، پژوهشگران و دانشجویان دارد (۸). مدیریت جهادی لازمه اصل حل مشکلات امروز کشور است مدیریت جهادی و تلاش شبانه روزی مدیران در راستای ساده ترین مساله (حل مشکلات مردم) باید به عنوان سر لوحه مدیران

³ Propositions

¹ Concepts

² Categories

طور کلی، در طول کدگذاری باز، داده‌ها به قطعات مجزا شکسته شده، از نزدیک مورد بررسی قرار گرفته و نسبت به شباهت‌ها و تفاوت‌ها مقایسه می‌شوند. این مرحله به این دلیل باز نامیده می‌شود که پژوهشگر با ذهنی باز و بدون هیچ محدودیتی در تعداد کدها و مقوله‌ها اقدام به استخراج کدها و ساخت مقوله‌ها می‌کند. (۱۲) در این پژوهش، کدگذاری باز، پس از مصاحبه و مکتوب نمودن آنها و پس از پیاده‌سازی متن مصاحبه‌های انجام شده با خبرگان و متخصصان، داده‌ها کلمه به کلمه بررسی و نکات کلیدی هر مصاحبه به صورت کد باز استخراج شد.

نمونه‌گیری نظری نوعی نمونه‌گیری هدفمند است که پژوهشگر سعی می‌کند با بهره‌گیری از نظرات و دانش آگاه‌ترین افراد درباره موضوع پژوهش به واکاوی و موشکافی رویداد و پدیده موردنظر بپردازد. به عبارت دیگر نوع نمونه‌گیری، تصادفی نیست بلکه عمدی و قضاوتی است. (۱۱)

نمونه‌گیری در این پژوهش، نمونه‌گیری نظری است. در پژوهش حاضر پانزده منبع (مصاحبه‌شونده) مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند. درحقیقت منابع تحقیق را مدیران آموزشی منطقه پنج دانشگاه آزاد اسلامی که سالها سابقه مدیریت در آموزش و پژوهش داشتند و بعضاً دارای مقالات و سخنرانی‌های مرتبط با موضوع مدیریت جهادی بوده‌اند، تشکیل می‌دهد. همچنین در زمان انجام مصاحبه‌ها نیز سعی گردید با استفاده از نظر مصاحبه‌شوندگان، افراد دیگری به لیست مصاحبه‌ها اضافه گردند تا بر غنای کار افزوده گردد.

پس از انجام مصاحبه، مصاحبه‌ها از روی دستگاه ضبط پیاده گردید و برای تحلیل آماده شد، فرایند تحلیل داده‌ها ساختاری بود و داده‌ها در سه مرحله کدگذاری، باز، محوری و منتخب تحلیل شدند. گردآوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها، و تشکیل طبقات و مقوله‌ها و نیز نام‌گذاری آن‌ها طی چند مرحله انجام یافت. در مرحله نخست، نتایج هر مصاحبه پس از ضبط و پیاده‌سازی روی کاغذ مورد تحلیل قرار گرفت. در مرحله دوم داده‌های مصاحبه با استفاده از فن کدگذاری باز تحلیل شد که شامل خواندن خط به خط داده‌ها، استخراج مفاهیم و جمله‌های اصلی، تشکیل مقوله‌ها و طبقات اولیه می‌باشد. در این مرحله تمامی نشانگرهای موجود در مصاحبه‌ها استخراج و با توجه به شباهت آن‌ها در طبقات گوناگون قرار گرفتند. در مرحله سوم نتایج بدست آمده از دو مرحله پیش با استفاده از کدگذاری محوری که شامل طبقه‌بندی داده‌ها، مشخص کردن زیر طبقات، تشکیل طبقات نهایی و نام‌گذاری مقوله‌های نهایی است، تجزیه و تحلیل گردید. در این مرحله نشانگرهای استخراج شده در طبقات گوناگون قرار گرفت و این امر در چند مرحله انجام شد تا نتایج بدست آمده با وجود بیانگر و مشخص بودن، خلاصه‌سازی نیز شوند.

یافته‌ها

رکن اساسی در فرآیند تحلیل، کدگذاری است. فرایند تفکیک داده‌های حاصل از نمونه‌گیری، توصیف و بیان آن‌ها با عباراتی کوتاه در یک جدول را کدگذاری گویند. فرایند تحلیل شامل سه نوع کدگذاری باز^۱، کدگذاری محوری^۲ و کدگذاری انتخابی^۳ است.

کدگذاری باز فرآیند تحلیلی است که از طریق آن، مفاهیم، مشخص و خواص و ابعاد آن‌ها در داده‌ها کشف می‌شود. به

³ Selective coding

¹ Open coding

² Axial coding

جدول ۱. ویژگیهای جمعیت شناختی مشارکت کنندگان

کد	مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	مرتبۀ علمی	محل خدمت	مدت مصاحبه
۱	دکتری	مدیریت	دانشیار	آزاد اراک	۴۷ دقیقه
۲	دکتری	ادبیات	دانشیار	آزاد اراک	۴۷ دقیقه
۳	دکتری	اقتصاد	استادیار	آزاد اراک	۵۶ دقیقه
۴	دکتری	مدیریت	استادیار	آزاد اراک	۶۵ دقیقه
۵	دکتری	مدیریت	استادیار	آزاد اراک	۵۷ دقیقه
۶	دکتری	مدیریت	استادیار	آزاد اراک	۴۷ دقیقه
۷	کارشناسی ارشد	مدیریت	مربی	آزاد ساوه	۵۶ دقیقه
۸	کارشناسی ارشد	ریاضی	مربی	آزاد تفرش	۶۵ دقیقه
۹	کارشناسی ارشد	حسابداری	مربی	آزاد تفرش	۵۷ دقیقه
۱۰	کارشناسی ارشد	حسابداری	مربی	آزاد تفرش	۵۵ دقیقه
۱۱	دکتری	الهیات	استادیار	آزاد خمین	۴۹ دقیقه
۱۲	دکتری	مدیریت	استادیار	آزاد خمین	۶۵ دقیقه
۱۳	دکتری	مدیریت	استادیار	آزاد خمین	۴۵ دقیقه
۱۴	دکتری	مدیریت	استادیار	آزاد اراک	۶۵ دقیقه
۱۵	کارشناسی ارشد	کامپیوتر	مربی	آزاد خمین	۴۵ دقیقه

و بدین سان برچسب مفهومی دریافت می کنند. در واقع کدهای باز احصاء شده‌ی در ظاهر متفاوت، اما با مفهومی مشابه در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند و مفاهیم را می‌سازند. مرحله سوم، ساخت مقوله هاست. مقوله‌ها در مقایسه با مفاهیم انتزاعی تر بوده و سطحی بالاتری را نشان می‌دهند. آن‌ها از طریق فرآیند تحلیلی انجام مقایسات برای برجسته سازی شباهت‌ها و تفاوت‌ها، که در سطح پایین تر، برای تولید مفاهیم استفاده شده، تولید می‌شوند. ساختن نظریه هستند.

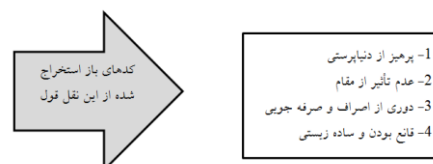
از مجموع ۲۲۵ کد باز اولیه، در مرحله اول تحلیل، تعداد ۶۰ مفهوم از مصاحبه‌ها بدست آمد که در مرحله بعد با نظر خواهی مجدد از ۱۵ نفر متخصص حوزه آموزش، مفاهیم بدست آمده مورد بررسی قرار گرفت و بازخوردی که از این بررسی به دست آمد باعث گردید اصلاحاتی در گویه‌ها از نظر مفهومی و نگارشی انجام گیرد و تعداد آن‌ها به ۴۹ عدد تقلیل پیدا کند که این ۴۹ مفهوم در ۸ بعد دسته بندی گردیدند. همچنین این امر باعث گردید گویه‌ها از روایی مناسی برخوردار گردند.

کدگذاری محوری به هم پیوستن مجدد داده‌هایی است که در حین کدگذاری باز شکسته شده‌اند. در این مرحله کدهای مشترک به همراه کدهای با اهمیت از دید تیم پژوهشگر مشخص شدند و در نهایت تعداد ۴۹ مفهوم شناسایی گردید. در کدگذاری محوری فرآیند اختصاص کد به مفاهیم موجود در داده از حالت کاملاً باز خارج شده و شکلی گزیده‌تر به خود می‌گیرد. در واقع پس از انجام کدگذاری محوری پژوهشگر می‌تواند محورهای اصلی در مجموعه داده‌ها را مشخص کند و در مرحله بعد کدگذاری را حول این محورها انجام دهد.

کدگذاری باز شامل ۱ مرحله می باشد. مرحله اول، (کدگذاری نکات کلیدی (گزیده متن) که پژوهشگر تمام صحبت‌های مصاحبه شوندگان را خط به خط مطالعه کرده و نکاتی که از نظر ایشان مورد تأکید است را در اصطلاح کدگذاری و یا نشانه ای بر آن قرار می‌دهد. در پژوهش پیش رو تعداد ۲۲۵ کد باز توسط پژوهشگر شناسایی و نشانه گذاری گردید که به دلیل تفصیل زیاد این جداول فقط نمونه هایی از آنها آورده می‌شود. به عنوان مثال جدول ۱ گزیده ای از متن مصاحبه معاون آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تفرش را نشان می‌دهد.

شکل ۱. یک نمونه از کدگذاری باز بر اساس بخشی از یک مصاحبه

یک مدیر دانشگاهی باید از دنیا پرستی برهیز کند و به هیچ عنوان تحت تأثیر مقام خود قرار نگیرد و این امر را همواره به کارکنان خود نیز گوشزد کند. دوری از اسراف و استفاده صحیح از اموالی که از طرف سازمان به او سپرده شده است، از وظایف مهم یک مدیر دانشگاهی است. همچنین یک مدیر دانشگاهی باید در زندگی خود قانع باشد و همواره ساده زیستی را سرلوحه زندگی خویش قرار دهد تا بتواند مشکلات مراجعه کنندگان را درک کند و آنها را در حد امکان مرتفع کند.

در مرحله دوم پیشامدها، وقایع و اتفاقات، به عنوان نشانه‌های بالقوه‌ی پدیده (کدهای باز) در نظر گرفته شده، یا تحلیل می‌شوند

ولایت محوری و دشمن شناسی، روابط انسانی و روحیه ایثارگری،
قناعت و ساده زیستی.

در پژوهش حاضر، سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی در قالب
هشت بعد می‌باشد که عبارتند از فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی،
فعالیت‌های عبادی و سیاسی، سلامت جسمانی و محیطی، سلامت
اجتماع و روانشناختی، دانش محوری و یاد دهنده‌گی و یادگیرنده‌گی،

جدول ۲. ابعاد و مفاهیم مرتبط با سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی

مدل	ابعاد	مفاهیم
		نظم پذیری
		اهمیت به آداب علم آموزی
		بروز کردن اطلاعات علمی
	فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی	ممانعت پست اجرایی در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی
		استفاده از اوقات فراغت در پژوهش
		ایجاد روحیه پرسش و پاسخ در دانشجویان
		حضور در محافل مذهبی
		اهمیت دادن به انجام واجبات و مستحبات
		پرداختن به امر به معروف و نهی از منکر
	فعالیت‌های عبادی و سیاسی	پیگیری اخبار سیاسی داخلی و خارجی
		فعالیت در احزاب سیاسی
		شرکت در تظاهرات سیاسی
		شرکت در فعالیت‌های انتخاباتی
		شرکت در فعالیت‌های معمول روزانه مانند پیاده‌روی
		استفاده از میوه و سبزیجات در تغذیه روزانه
		استفاده از فست قود و نوشابه و غذای غیر خانگی
	سلامت جسمانی و محیطی	اهمیت دادن به حفظ تن و حرمت اضرار به نفس
		قرار داشتن در معرض آلودگی‌های محیطی
		اهمیت دادن به سلامت و حفظ محیط زیست
		حل مشکلات از طریق گفتگو و توافق
		بیان نگرانی و عشق و صمیمیت
		احترام به علایق و عقاید دیگران
		مراجعه به شما برای بیان مشکلات خصوصی
		تلاش برای رسیدن به اهداف زندگی
		اندیشیدن به رضایت خدا در انجام هر کاری
		امید به زندگی و آینده
		سخت کوشی و خستگی ناپذیری در آموزش
		گشاده رویی و پرهیز از مشاجره با دانشجو
		ارایه افکار نو و اجرای طرح‌های بزرگ
	دانش محوری، یاد گیرنده‌گی، یاد دهنده‌گی	انجام پژوهش برای بروز کردن اطلاعات علمی
		تبعیت از تدابیر و دستورات ولی امر
		شناخت و اعتقاد به ولایت فقیه
		محبت و دل بستگی به ولایت
		درک صحیح از مواضع و منویات ولی امر
		انزجار قلبی از دشمنان اسلام
		آشنایی با دشمنان درونی و بیرونی
		روحیه دشمن ستیزی و جهاد در راه خدا
	ولایت محوری و دشمن شناسی	

رسیدگی شخصی و مستقیم به امور مردم	روابط انسانی و روحیه ایثارگری
پرهیز از مشاجره و خصومت با مردم	
روحیه دوستی و الفت با مردم	
مسئولیت پذیری	
استقامت و خستگی ناپذیری	
احترام به دیگران	
ترجیح ارزش‌های انسانی بر منافع شخصی	
پرهیز از دنیا پرستی و عدم تأثیر پذیری از مقام	
دوری از اسراف و تجمل گرایی	
اهتمام به صرفه‌جویی و مدیریت هزینه	
روحیه قانع بودن	قناعت و ساده‌زیستی
روحیه ساده زندگی کردن	

دهندگی و یادگیرندگی، ولایت محوری و دشمن شناسی، روابط انسانی و روحیه ایثارگری و در نهایت قناعت و ساده زیستی می‌باشد.

جهت تعیین میزان اهمیت ابعاد مدل ارائه شده از نظر متخصصان، پرسشنامه دیگری در این تحقیق به کار گرفته شد که مقیاس این پرسشنامه در طیف پنج گزینه ای لیکرت (بسیار زیاد، زیاد، تا حدی، کم، بسیار کم) می‌باشد. سپس با استفاده از گروه خبرگانی که قبلاً با آنها مصاحبه شده بود به تعیین میزان اهمیت ابعاد و مفاهیم الگو پرداخته شد. در جدول ۳ میانگین درصد پاسخ‌های حاصل که مربوط به ابعاد پژوهش می‌باشد ارائه شده است.

کدگذاری انتخابی فرآیند یکپارچه‌سازی و بهبود مقوله‌هاست. در این مرحله از کدگذاری، پژوهشگر یک نظریه از روابط میان مقوله‌های موجود در مدل کدگذاری محوری به نگارش در می‌آورد. فرآیند یکپارچه سازی و بهبود بخشی نظریه در کدگذاری انتخابی، از طریق فنونی نظیر نگارش خط داستان که مقوله‌ها را به هم متصل می‌کند و فرآیند دسته‌بندی از طریق یادداشت‌های شخصی در خصوص ایده‌های نظری است. با توجه به نتایج بدست آمده، الگوی سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی دارای هشت بعد فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی، فعالیت‌های عبادی و سیاسی، سلامت جسمانی و محیطی، سلامت اجتماع و روانشناختی، دانش محوری و یاد

جدول ۳. میزان اهمیت ابعاد مدل ارائه شده از نظر متخصصان

ردیف	ابعاد الگوی سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی	درصد پاسخ‌ها			
		بسیار زیاد	زیاد	تاحدی	کم
۱	فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی	۱۰	۱۵	۷۵	۰
۲	فعالیت‌های عبادی و سیاسی	۸۰	۱۵	۵	۰
۳	سلامت جسمانی و محیطی	۱۱	۷۹	۱۰	۰
۴	سلامت اجتماع و روانشناختی	۲۱	۸۱	۰	۰
۵	دانش محوری، یاد دهنده‌گی و یادگیرندگی	۵	۱۵	۷۰	۱۰
۶	ولایت محوری و دشمن شناسی	۷۵	۱۵	۱۰	۰
۷	روابط انسانی و روحیه ایثارگری	۷۰	۲۰	۱۰	۰
۸	قناعت و ساده زیستی	۱۵	۷۰	۱۰	۵

در جدول ۴ اولویت ابعاد الگوی پژوهش به ترتیب و در سه گروه ارائه شده است.

اولویت اول	اولویت دوم	اولویت سوم
۱- فعالیت‌های عبادی و سیاسی	۱- سلامت اجتماع و روانشناختی	۱- فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی

با توجه جدول ۳ مشاهده می‌شود ابعاد فعالیت‌های عبادی و سیاسی، ولایت محوری و دشمن شناسی و روابط انسانی و روحیه ایثارگری بالاترین اهمیت را در مدل سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی را دارا می‌باشند. همچنین ابعاد سلامت اجتماع و روانشناختی، سلامت جسمانی و محیطی و قناعت و ساده زیستی از نظر اهمیت در اولویت بعدی می‌باشند. در نهایت ابعاد فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی و دانش محوری، یاد دهنده‌گی و یادگیرندگی از درجه اهمیت کمتری در مدل برخوردارند.

۲- ولایت	۲- سلامت	۲- دانش محوری، یاد
محوری و دشمن‌شناسی	جسمانی و محیطی	دهندگی و یادگیرندگی
۳- روابط انسانی و ایثارگری	۳- قناعت و روحیه ساده زیستی	

تکلیف‌مداری، ولایت‌مداری، دشمن‌شناسی، سخت‌کوشی و غیره از مهمترین مولفه‌های مدیریت جهادی می‌باشند. از طرف دیگر ولایت‌محوری مردم و اطاعت‌پذیری از فرامین امام، اصلی‌ترین مؤلفه‌پیدایش، شتاب و پیروزی انقلاب اسلامی است، وحدت، پیوستگی با رهبری، شکست‌توطئه‌های گوناگون دشمنان داخلی و خارجی و تکامل انقلاب اسلامی میوه شیرین درخت ولایت‌مداری ملت ایران است و این بدین معنی است یک مدیر واحد آموزشی باید در خط رهبری و ولایت‌فقیه بوده و به این امر اعتقاد کامل داشته باشد.

روابط انسانی و روحیه ایثارگری نیز در بین ابعاد زندگی جهادی مدیران آموزشی دارای اهمیت بالایی است و این بدین معنی است که یک مدیر آموزشی باید حسن رفتار و گفتار خویش و دلسوزانه به تمام مشکلات کارکنان و دانشجویان رسیدگی کند و در واقع با وقف خود و زندگی خود در راه آموزش و پرورش نسل جدید بکوشد.

گروه دوم، ابعادی که از نظر اهمیت در اولویت دوم قرار دارند: ابعادی که در رده دوم اهمیت قرار گرفته‌اند عبارتند از: سلامت اجتماع و روانشناختی، سلامت جسمانی و محیطی و قناعت و ساده‌زیستی. یک مدیر آموزشی باید با برقراری ارتباط صمیمی با کارکنان خود و شنیدن مشکلات آنان و تلاش در رفع مشکلات آنها بتواند شرایطی را فراهم کند تا کارکنان و دانشجویان بدون دغدغه به اون مراجعه کنند. همچنین یک مدیر آموزشی باید با توجه خاص به سبک زندگی خود اعم از تغذیه مناسب، ورزش مداوم، عدم استفاده از فست‌فودها و غذاهای کنسروی و عدم استعمال دخانیات و با روحیه‌ای شاد همراه با انرژی زیاد به انجام وظایف خویش مشغول شود تا بتواند چنین نیرو و انرژی را به مخاطبان خود نیز منتقل کند. از طرف دیگر ساده‌زیستی و قانع بودن در زندگی از دیگر ویژگی‌های سبک زندگی یک مدیر آموزشی است. یک مدیر آموزشی باید با پرهیز از دنیاپرستی و با مدیریت هزینه‌ها و صرفه‌جویی، اخلاق و منش مبارزه با تجمل‌گرایی را سرلوحه کار خویش قرار دهد.

گروه سوم، ابعادی که از نظر اهمیت در اولویت سوم قرار دارند: ابعادی که در رده سوم اهمیت در الگوی سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی می‌باشند عبارتند از: فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی و دانش‌محوری، یاددهندگی و یادگیرندگی. از ویژگی‌هایی که یک مدیر آموزشی در زندگی خود باید در اولویت قرار دهد این است که همواره با پژوهش و بروز نگاه داشتن اطلاعات علمی خود بتواند دانشجویان را ترغیب به علم‌آموزی کند و همچنین سطح پژوهشی خود و دانشگاهی که در آن مشغول به خدمت است را اعتلا بخشد. همچنین با اهمیت به ایجاد نظم در آموزش و ایجاد روحیه پرسش و پاسخ در دانشجویان لذت‌یادگیری را در مخاطبان خود نهادینه سازد و این کار جز با سخت‌کوشی و خستگی‌ناپذیری در آموزش میسر نخواهد شد.

با توجه به داده‌های بدست آمده در فرآیند پژوهش و تحلیل‌های انجام شده بر روی داده‌ها با استفاده از روش سه مرحله‌ای کدگذاری باز، محوری و انتخابی، الگوی سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی که در شکل ۱ نشان داده شده است طراحی شد. در این پژوهش تلاش شد تا با استفاده از نمونه‌گیری نظری و روش سه‌سویه‌سازی با افرادی مصاحبه شود که هم از دانش مناسب در حیطه مدیریت و بازاریابی برخوردار بوده و هم از اطلاعات کافی در صنعت توریسم سلامت برخوردار باشند. لذا پزشکان متخصص و فوق‌تخصص به عنوان خبرگان و همچنین مجریان حوزه توریسم سلامت کشور که در این حوزه نیز صاحب نظر هستند برای انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختار یافته انتخاب شدند. در این پژوهش به منظور طراحی مدل از روش‌شناسی کیفی استفاده شد. در حوزه سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی پژوهش‌های محدودی انجام شده که از جامعیت لازم برخوردار نیستند. لذا در این پژوهش تلاش شد تا با بهره‌گیری از نظر متخصصان مدلی جامع از ابعاد سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی ارائه گردد که آینده‌ای مطلوب را ترسیم و فاصله بین پژوهش‌های گذشته را تکمیل سازد. الگوی نهایی بدست آمده این پژوهش نشان می‌دهد مدل سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی شامل ابعاد زیر می‌باشد: فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی، فعالیت‌های عبادی و سیاسی، سلامت جسمانی و محیطی، سلامت اجتماع و روانشناختی، دانش‌محوری و یاددهندگی و یادگیرندگی، ولایت‌محوری و دشمن‌شناسی، روابط انسانی و روحیه ایثارگری و در نهایت قناعت و ساده‌زیستی که با توجه به نتایج به دست آمده از تکنیک دلفی و اجماع نظر خبرگان، ابعاد الگوی سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی را می‌توان با در نظر داشتن ضریب اهمیت آنها در سه گروه به ترتیب اولویت دست‌بندی شد. در ادامه با توجه به اولویت هر گروه به ارائه پیشنهادت پرداخته می‌شود.

گروه اول، ابعادی که دارای اولویت اول می‌باشند: در گروه اول فعالیت‌های عبادی و سیاسی نیز دارای اهمیت بالایی در ابعاد پژوهش می‌باشد و این نشان می‌دهد که یک مدیر آموزشی به هیچ‌عنوان نباید از فکر و ذکر خداوند متعال غافل شود و همواره در تمام کارهای خویش رضایت خدا را در نظر گیرد. همچنین یک مدیر آموزشی در زندگی خود نباید از تحولات سیاسی پیرامون خود غافل شود و همواره با دنبال کردن اخبار و تحولات سیاسی بتواند به روشنگری در دانشجویان بپردازد.

ولایت‌محوری و دشمن‌شناسی نیز دارای اولویت بالایی در ابعاد زندگی جهادی مدیران آموزشی می‌باشد. همانطور که می‌دانیم

نتیجه گیری

با توجه به داده‌های بدست آمده در فرآیند پژوهش و تحلیل‌های انجام شده بر روی داده‌ها با استفاده از روش سه مرحله‌ای کدگذاری باز، محوری و انتخابی، الگوی سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی که در شکل ۱ نشان داده شده است طراحی شد. در این پژوهش تلاش شد تا با استفاده از نمونه‌گیری نظری و روش سه سویه سازی با افرادی مصاحبه شود که هم از دانش مناسب در حیطه مدیریت و بازاریابی برخوردار بوده و هم از اطلاعات کافی در صنعت توریسم سلامت برخوردار باشند. لذا پزشکان متخصص و فوق تخصص به عنوان خبرگان و همچنین مجریان حوزه توریسم سلامت کشور که در این حوزه نیز صاحب نظر هستند برای انجام مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته انتخاب شدند. در این پژوهش به منظور طراحی مدل از روش‌شناسی کیفی استفاده شد. در حوزه سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی پژوهش‌های محدودی انجام شده که از جامعیت لازم برخوردار نیستند. لذا در این پژوهش تلاش شد تا با بهره‌گیری از نظر متخصصان مدلی جامع از ابعاد سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی ارائه گردد که آینده‌ای مطلوب را ترسیم و فاصله بین پژوهش‌های گذشته را تکمیل سازد. الگوی نهایی بدست آمده این پژوهش نشان می‌دهد مدل سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی شامل ابعاد زیر می‌باشد: فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی، فعالیت‌های عبادی و سیاسی، سلامت جسمانی و محیطی، سلامت اجتماع و روانشناختی، دانش‌محوری و یاد دهنده‌گی و یادگیرندگی، ولایت محوری و دشمن‌شناسی، روابط انسانی و روحیه ایثارگری و در نهایت قناعت و ساده زیستی که با توجه به نتایج به دست آمده از تکنیک دلفی و اجماع نظر خبرگان، ابعاد الگوی سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی را می‌توان با در نظر داشتن ضریب اهمیت آنها در سه گروه به ترتیب اولویت دست‌بندی شد. در ادامه با توجه به اولویت هر گروه به ارائه پیشنهادات پرداخته می‌شود.

گروه اول، ابعادی که دارای اولویت اول می‌باشند: در گروه اول فعالیت‌های عبادی و سیاسی نیز دارای اهمیت بالایی در ابعاد پژوهش می‌باشد و این نشان می‌دهد که یک مدیر آموزشی به هیچ عنوان نباید از فکر و ذکر خداوند متعال غافل شود و همواره در تمام کارهای خویش رضایت خدا را در نظر گیرد. همچنین یک مدیر آموزشی در زندگی خود نباید از تحولات سیاسی پیرامون خود غافل شود و همواره با دنبال کردن اخبار و تحولات سیاسی بتواند به روشنگری در دانشجویان بپردازد.

ولایت محوری و دشمن‌شناسی نیز دارای اولویت بالایی در ابعاد زندگی جهادی مدیران آموزشی می‌باشد. همانطور که می‌دانیم تکلیف مداری، ولایت مداری، دشمن‌شناسی، سخت‌کوشی و غیره از مهمترین مؤلفه‌های مدیریت جهادی می‌باشند. از طرف دیگر

ولایت محوری مردم و اطاعت پذیری از فرامین امام، اصلی‌ترین مؤلفه پیدایش، شتاب و پیروزی انقلاب اسلامی است، وحدت، پیوستگی با رهبری، شکست توطئه‌های گوناگون دشمنان داخلی و خارجی و تکامل انقلاب اسلامی میوه شیرین درخت ولایتمداری ملت ایران است و این بدین معنی است یک مدیر واحد آموزشی باید در خط رهبری و ولایت فقیه بوده و به این امر اعتقاد کامل داشته باشد.

روابط انسانی و روحیه ایثارگری نیز در بین ابعاد زندگی جهادی مدیران آموزشی دارای اهمیت بالایی است و این بدین معنی است که یک مدیر آموزشی باید حسن رفتار و گفتار خویش و دلسوزانه به تمام مشکلات کارکنان و دانشجویان رسیدگی کند و در واقع با وقف خود و زندگی خود در راه آموزش و پرورش نسل جدید بکوشد.

گروه دوم، ابعادی که از نظر اهمیت در اولویت دوم قرار دارند: ابعادی که در رده دوم اهمیت قرار گرفته‌اند عبارتند از: سلامت اجتماع و روانشناختی، سلامت جسمانی و محیطی و قناعت و ساده زیستی. یک مدیر آموزشی باید با برقراری ارتباط صمیمی با کارکنان خود و شنیدن مشکلات آنان و تلاش در رفع مشکلات آنها بتواند شرایطی را فراهم کند تا کارکنان و دانشجویان بدون دغدغه به اون مراجعه کنند. همچنین یک مدیر آموزشی باید با توجه خاص به سبک زندگی خود اعم از تغذیه مناسب، ورزش مداوم، عدم استفاده از فست فودها و غذاهای کنسروی و عدم استعمال دخانیات و با روحیه‌ای شاد همراه با انرژی زیاد به انجام وظایف خویش مشغول شود تا بتواند چنین نیرو و انرژی را به مخاطبان خود نیز منتقل کند. از طرف دیگر ساده زیستی و قانع بودن در زندگی از دیگر ویژگی‌های سبک زندگی یک مدیر آموزشی است. یک مدیر آموزشی باید با پرهیز از دنیاپرستی و با مدیریت هزینه‌ها و صرفه‌جویی، اخلاق و منش مبارزه با تجمل‌گرایی را سرلوحه کار خویش قرار دهد.

گروه سوم، ابعادی که از نظر اهمیت در اولویت سوم قرار دارند: ابعادی که در رده سوم اهمیت در الگوی سبک زندگی جهادی مدیران آموزشی می‌باشند عبارتند از: فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی و دانش‌محوری، یاد دهنده‌گی و یادگیرندگی. از ویژگی‌هایی که یک مدیر آموزشی در زندگی خود باید در اولویت قرار دهد این است که همواره با پژوهش و بروز نگاه داشتن اطلاعات علمی خود بتواند دانشجویان را ترغیب به علم آموزی کند و همچنین سطح پژوهشی خود و دانشگاهی که در آن مشغول به خدمت است را اعتلا بخشد. همچنین با اهمیت به ایجاد نظم در آموزش و ایجاد روحیه پرسش و پاسخ در دانشجویان لذت یادگیری را در مخاطبان خود نهادینه سازد و این کار جز با سخت‌کوشی و خستگی‌ناپذیری در آموزش میسر نخواهد شد.

References

1. Sharifi Rahe. Ethics and lifestyle of Islam. Qom, Maaref Publishing Office. 2012.
2. Qarai Moghaddam, Amanullah. Education Management. Tehran: Abjad: First Edition. 1996.
3. Sajedinia, Mohammad Hussain. Principles and foundations of Islamic management. Fifth Edition, Tehran: Shahr Chaos Publications. 2012.
4. Paluj, Mojtaba and Naghi Porfar, Wali Allah. The role of jihadi culture and management in strengthening and developing social capital and popular participation. The First National Conference on Jihadi Culture and Management, Tehran: Ministry of Jihad Agriculture, 483-500. (2007).
5. Nasiri Ovanki, Samaneh. The relationship between jihadi management and Islamic management. National Jihadi Management Gathering. (2014).
6. Khorramshad, Mohammad Baqir. Islamic Revolution, Islamic Awakening and New Islamic Civilization. Culture Strategy, 23, 154-127. (2013).
7. Fazel Ghaneh, Hamid. The role and position of lifestyle in the process of formation of a new Islamic civilization. ». Proceedings of the 15th Sheikh Tusi International Research Festival. Qom: Al-Mustafa International Translation and Publishing Center, 173-193. (2012).
8. Islami Al-Warasi, Fatima; Teymour Nejad, Kaveh and Naimi Sabet Moghadam, Amirreza. Investigating the relationship between transformational leadership style and organizational excellence in academic jihad. Journal of Organizational Culture Management, 2 (14), 589-610. (2016).
9. Danaifard, Hassan. Theorizing strategies. Tehran: Samat Publications, Ch 2. (2013).
10. Danaeifard, Hassan and Alwani, Mehdi and Azar, Adel. Qualitative research methodology in management: a comprehensive approach. Tehran: Saffar Ishraqi Publications, Ch 1. (2004).
11. Bazargan, Abbas. Introduction to qualitative and mixed research methods; Common approaches in behavioral sciences. Tehran: Debdar Publishing, Ch1. (1998).
12. Goulding, C. Grounded Theory: A Practical Guide for Management, Business & Market Researchers, London. Sage Publications. (2002).